

Riksantikvarens ruinprosjekt

Prosjektplan 2015

Foto: Karin Axelsen©Riksantikvaren

1 Innledning

I 2015 runder Ruinprosjektet ti år. Et rundt tall som gjør det naturlig å se tilbake på – og feire – det vi har oppnådd så langt. I 2015 forventer vi å være ferdig med konserveringen av Reins klosterruin i Rissa og Clemenskirkeruinen i Oslo. Begge anleggene vil bli gjenstand for markering og feiring. Spesielt er det gledelig å kunne markere at Reins klosterruin er ferdig konservert. Arbeidet har vært langvarig og det har vært store utfordringer både økonomisk og teknisk. Spesielt krevende har det vært å finne en god teknisk og historisk ‘riktig’ løsning der Sørportalen møter den eldste delen av hovedbygningen. Vi håper nå at vi har fått til en løsning som sikrer både ruinen og hovedbygningen slik at eiere, antikvarer, håndverkere og besøkende kan glede seg over resultatet.

Men hva vil det si at en ruin er ferdig konservert? Hvor langt man kommer vil avhenge både av ønsker og behov for den aktuelle ruinen, men også av samlet behov og ressurser. Det hender derfor at man må sette strek i første omgang for så å ta opp igjen tråden når det igjen blir anledning. I 2015 tar vi derfor opp igjen arbeidet med å ferdigstille rampen over tårnfoten på St Nikolas kirkeruin i Sarpsborg, som ble ferdig konservert og åpnet i 2010 vi vil også bidra til gjerde på Sverresborg i Trondheim, som ble ferdig konservert i 2012.

Rampen på St Nikolas kirkeruin er klar for utskifting, og Sverresborg skal gjerdes inn for å kunne benytte beitedyr til skjøtsel. Foto: imo©Riksantikvaren

Forsidebildet viser Reins klosterruin som i dag ligger som en integrert del av hovedbygningen på gården Reinskloster. Ennå står tildekkingen over sørportalen, men til høsten vil hele anlegget fremstå i all sin prakt.

Foruten konservering og skjøtsel fortsetter også arbeidet med forskning og utvikling, informasjon og formidling samt kompetanseutvikling – grunnlaget for videre skjøtsel og forvaltning av ruinene.

2 Prosjektorganisasjon

Prosjektet er administrativt plassert i Q-avdelingen/Konserveringsseksjonen, men har også medlemmer fra Kulturminneavdelingen og samarbeider nært med informasjonsmedarbeiderne. Q-avdelingen følger opp arbeidet med enkeltanlegg og

konserveringstekniske saker. Kulturminneavdelingen følger spesielt opp problemstillinger omkring inngrep og dispensasjoner (arkeologi). Oppfølging av de enkelte anleggene er fordelt regionvis mellom prosjektmedarbeiderne. Dette er prosjektgruppen i 2014:

Inger-Marie Aicher Olsrud, QSK, prosjektleder
Harald Ibenholt, QSK, seksjonssjef/prosjektmedarbeider
Karin Axelsen, QSK, prosjektmedarbeider
Live Johannessen, KA, prosjektmedarbeider og arkeologiansvarlig

3 Arbeidsoppgaver 2015

Budsjettet for 2015 er på ca.12,7 mill. kr inklusive overførte midler fra 2014.

1. Konservering og skjøtsel	10 905 000
2. Forskning og utvikling	1 025 000
3. Informasjon og formidling	270 000
4. Kompetanseutvikling, kurs, diverse	500 000
Totalt 2015	12 700 000

3.1 Konservering og skjøtsel

Anlegg	Tiltak
Tautra klosterruin, Frosta	○ Konservering østre sakristi sørvegg.
Munkeby klosterruin, Levanger	○ Konservering.
Reins klosterruin, Rissa	○ Avsluttende konservering av vestveggen og sørportalen ○ Markering av restaurert ruin.
Steinvikholm slottsruin, Stjørdal	○ Fortsatt konservering av indre murverk med hovedvekt på det sørlige området. ○ Gjennomgang av tidligere konserveringsløsninger.
Sverresborg borgruin, Trondheim	○ Sette opp gjerde slik at området kan skjøttes med beitedyr.
Kalkovnen på Værnes, Stjørdal	○ Ferdigstille sikring og formidling av midlertidig nedgravd ruin.
Lyse klosterruin, Os	○ Konservere arkaderekken. ○ Utarbeide forlag til konserveringsplan og planlegging av videre konserveringstiltak.
Erkebispegården, Bergen	○ Konservere vindusåpning. ○ Utbedre skader i puss.
Allehelgenskirken, Bergen	○ Tilstandsanalyse av gjenværende mulig rester av kirken

Anlegg

Tiltak

i forkant av tiltak for sikring og konservering.

Selje kloster og helgenanlegg

- Fortsatt konservering av vest- og sørfløyen.

Halsnøy kloster, Kvinnherad

- Konservering av søndre del av vestfløyen.
- Ferdigstilling av korsgangen.
- Rapport fra georadarundersøkelser.

Viste kirkeruin, Randaberg

- Tilstandsanalyse og konservering.

Bispeborgen, Domkirkeoden, Hamar

- Konservering av ringmuren.

Holla kirkeruin, Nome

- Videre konservering.

Gråbrødreklosteret, Tønsberg

- Konservering av murrest.

St Nikolas kirkeruin, Sarpsborg

- Forprosjekt ny rampe over tårnfoten.

Dyste kirkeruin, Østre Toten

- Tilstandsanalyse og forberedelse til konservering.

Hovedøya, Oslo

- Vegetasjonsskjøtsel.

Clemenskirken, Oslo

- Avsluttende konservering.
- Markering av ferdig konservert ruin.

Mariakirken, Oslo

- Konservering.

Skjøtsel

- Rengjøring og murvedlikehold på Tenor kirkeruin og Værne kloster.

3.2 FoU og dokumentasjon

Tema

Oppgave

Georadar

- Forprosjekter, feltundersøkelser og bearbeiding av data fra Halsnøy kloster, Sverresborg og Kalkovnen på Værnes.

Fotogrammetri

- Dokumentasjon av Clemenskirken og Hallvardskatedralen, Bamble kirkeruin, Vike kirkeruin, Allehelgenskirken Bergen og Fruerstuen Bergen (rest).
- Etterarbeid og tilrettelegging av data.

FOU Steinbrudd

- Feltundersøkelser på Mjøskastellet og Valdisholm.
- Rapportering.

Verktøyprosjekt

- Kopiering av håndverktøy fra samarbeidsprosjekter med engelske og latviske murere.

- Ruinstein
- Gjenfinning og videre forvaltning og formidling av stein fra Tenor kirkeruin.

3.3 Informasjon og formidling

Tema	Oppgave
Fotodokumentasjon	○ Fotodokumentasjon av Sverresborg, Reinskloster og Halsnøy kloster (deler).
Fotoutstilling	○ Ferdigstilling og presentasjon av foto fra Halsnøy kloster.
Formidling av forskningsresultater	○ Presentasjon av georadarundersøkelser (prosjekt og forprosjekt) fra Reinskloster, Mjøskastellet og Valdisholm.

3.4 Reiser, kurs, diverse

Tema	Oppgave
Murerseminar	○ Seminar for ruinmurere på Selje.
Kompetanseutvikling	○ Diverse møter, seminarer etc.

www.riksantikvaren.no